

KARTA KURSU

Nazwa	Język i kultura Słowian	
Nazwa w j. ang.	Language and Culture of Slavs	
Koordinator	dr hab. Bogumił Ostrowski, prof. UP	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	Katedra językoznawstwa rosyjskiego Zgodnie z przydziałami zajęć dydaktycznych

Opis kursu (cele kształcenia)

Student filologii rosyjskiej powinien wykazywać się elementarną wiedzą w zakresie wspólnego prajęzyka, kultury i ważniejszych wydarzeń historycznych obszaru Słowiańszczyzny. Celem kursu jest przekazanie podstawowych informacji o kształtowaniu się państwowości i historii piśmiennictwa słowiańskiego (języków literackich) oraz zdobyczach kultury terenów zamieszkiwanych przez ludy słowiańskie.

Warunki wstępne

Wiedza		
Umiejętności		
Kursy		

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Student ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii, w systemie nauk oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	K1_W01
	W02 ma podstawową wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii z innymi dziedzinami i dyscyplinami obszaru nauk humanistycznych	K1_W03
	W03 zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie filologii	K1_W05

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Kierując się wskazówkami opiekuna naukowego student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu filologii z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów	K1_U01
	U02 posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz kultury i historii krajów danego obszaru językowego	K1_U02
	U03 potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowania typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym	K1_U04
	U04 posiada umiejętność argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów, oraz formułowania wniosków	K1_U05

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	K1_K01
	K02 rozumie potrzebę uczenia się (i komparacji) języków obcych (słowiańskich)	K1_K02
	K03 potrafi współdziałać i pracować w wielokulturowej grupie, przyjmując w niej różne role; ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego	K1_K03

Organizacja		
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia w grupach

	(W)	A	K	L	S	P	E
Liczba godzin		15					
		15					

Opis metod prowadzenia zajęć

Metoda konwersatoryjna, referaty indywidualne, projekty grupowe, dyskusja

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01				+			+	+	+				
W02				+			+	+	+				
W03				+			+	+	+				
U01				+		+		+	+				
U02				+		+		+	+				
U03				+		+		+	+				
U04				+		+		+	+				
K01				+		+	+		+				
K02				+		+	+		+				
K03				+		+	+		+				

Kryteria oceny

80% aktywne uczestnictwo w zajęciach; 20% referat / prezentacja

Uwagi

Zaliczenie ustne*

*W razie pogorszenia sytuacji epidemiologicznej po wcześniejszym uzgodnieniu ze studentami możliwe zaliczenie z wykorzystaniem platformy Teams.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- Chronologiczne ramy historycznych dziejów Słowiańszczyzny (najstarsze wzmianki o ludach Europy Środkowej i Wschodniej w źródłach arabskich i rzymskich).
- Praojczyzna Słowian i ich etnogeneza w świetle kronik. Współczesna wiedza na temat plemion słowiańskich i ich migracji.
- O nazwie Słowianie i innych nazwach plemiennych ludu.
- Słowianie w oczach starożytnej i średniowiecznej Europy (układy społeczne, władza, sądownictwo, życie codzienne, życie domowe).
- Świątynie, bogowie i religia. Mitologia Słowian.
- Początki chrześcijaństwa na ziemiach słowiańskich.
- Wspólny prajęzyk. Podziały dialektalne Słowian.
- Spór o początki piśmiennictwa słowiańskiego. Głagolica i cyrylica
- Języki słowiańskie na mapie współczesnej Europy.
- Kultura Słowian (materialna i duchowa)

Wykaz literatury podstawowej

- Andrusiewicz A., *Cywilizacja rosyjska*, t. I-II, Warszawa 2004-5
- Bazyłow L., *Historia Rosji*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1969
- Czekanowski J., *Wstęp do historii Słowian*, Poznań 1957
- Fałowski A., Sendero B.; *Biesiada słowiańska*, Kraków 1975
- Hensel W., *Słowiańszczyzna wczesnośredniowieczna*, Warszawa 1965
- Истрин В.А., *Возникновение и развитие письма*, Москва 1965
- Języki indoeuropejskie II*, pod red. L. Bednarczuka, rozdz.: *JĘZYKI SŁOWIAŃSKIE* (autor: F. Sławski), Warszawa 1988, s. 907-1005
- Kłoczowski J., *Europa słowiańska w XIV-XV wieku*, Warszawa 1984
- Lehr-Splawiński T., *Rozprawy i szkice z dziejów kultury Słowian*, Warszawa 1954
- Литература и культура Древней Руси. Словарь – справочник*, Москва 1994
- Mały słownik kultury dawnych Słowian*, Warszawa 1972
- Moszyński K., *Kultura ludowa Słowian. Cz.1 Kultura materialna*, Kraków 1929
- Moszyński K., *Kultura ludowa Słowian. Cz.2 Kultura duchowa*, z. 1, Kraków 34; z. 2, Kraków 1939
- Moszyński L., *Wstęp do filologii słowiańskiej*, wyd. II poprawione, Warszawa 2006 [lub: wyd. I, Warszawa 1984]
- Очерки истории культуры славян*, ред. коллегия: В.К. Волков, В.Я. Петрухин, А.И. Рогов, С.М. Толстая, Б.Н. Флоря, Москва 1996
- Popowska-Taborska H., *Wczesne dzieje Słowian w świetle ich języka*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1991
- Rękopis a druk. Najstarsze druki cerkiewnosłowiańskie i ich stosunek do tradycji rękopiśmiennej*, red.: A. Naumow, W. Witkowski, J. Rusek, Kraków 1993 (wybrane artykuły)
- Rostafiński J., *O pierwotnych siedzibach i gospodarstwie Słowian w prahistorycznych czasach*, Kraków 1908
- Skowronek J., Tanty M., Wasilewski T.; *Słowianie południowi i zachodni VI – XX wiek*, Warszawa 2005
- Славянские древности. Этнолингвистический словарь в 5-и томах*. Под общей ред. Н.И. Толстого, I-V, Москва 1995–2012
- Słownik Starożytności Słowiańskich*, t. I-VII, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1961 - 1982
- Супрун А.Е., *Введение в славянскую филологию*, Минск 1989
- Wczesna Słowiańszczyzna. Przewodnik po dziejach i literaturze przedmiotu*, t. I: A–Z, t. II: Bibliografia. Pod red. A. Wędzkiego, Warszawa 2008
- Zwoliński P., *Szkice i studia z historii slawistyki*, Wrocław 1988
- Языки мира: Славянские языки*, ред. коллегия: А.М. Молдован (и др.), Москва 2005

Wykaz literatury uzupełniającej

Асов А.И., *Мифы и легенды древних славян*, Москва 1998
 Brückner A., *Mitologia słowiańska i polska*, Warszawa 1985
 Будилович А., *Первобытные Славяне в их языке, бытие и понятия...*, Киев 1978-82
История южных и западных славян, Москва 1984
 Истрин В.А., *1100 лет славянской азбуки*, Москва 1963
 Иванов В.В., Топоров В.Н.; *Исследования в области славянских древностей*, Москва 1974
 Колесов В.В., *Мир человека в слове Древней Руси*, Ленинград 1986
 Кравцов Н.И., *Славянский фольклор*, Москва 1976
 Kurnatowska J., *Słowiańszczyzna południowa*, Warszawa 1977
 Labuda G., *Fragmenty dziejów Słowiańszczyzny Zachodniej*, t.I-II, Poznań 1960-64
 Labuda G., *Pierwsze państwo słowiańskie*, Poznań 1949
 Labuda G., *Słowiańszczyzna pierwotna. Wybór tekstów*, Warszawa 1954
 Lehr-Spławiński T., *Konstantyn i Metody (Zarys monograficzny z wyborem źródeł)*, Warszawa 1967
 Lehr-Spławiński T., *O pochodzeniu i praojczyźnie Słowian*, Poznań 1946
 Lehr-Spławiński T., *Rozprawy i szkice z dziejów kultury Słowian*, Warszawa 1954
 Małecki M., *Najstarszy literacki język Słowian*, Kraków 1947
 Mańczak W., *Praojczyzna Słowian*, Wrocław 1981
 Рыбаков Б.А., *Язычество древних славян*, Москва 1981
Słowianie, Słowiańszczyzna – pojęcia i rzeczywistość dawniej i dziś. Zbiór studiów pod red. K. Handke, Warszawa 2002
 Трубачёв О.Н., *Этногенез и культура древнейших славян*, Москва 2002
 Ułaszyn H., *Praojczyzna Słowian*, Łódź 1959
 Urbańczyk S., *Religia pogańskich Słowian*, Kraków 1947

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2